

1. ΟΙ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΕΠΕΣΑΝ ΤΑ ΑΓΚΑΘΙΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/01/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/01/2020

Σελίδα: 1

Οι υπογραφές έπεσαν, τα αγκάθια παραμένουν

ΑΠΕΙΛΕΙ ΕΜΜΕΣΑ η Τουρκία, η οποία ενέκρινε την αποστολή στρατευμάτων στη Λιβύη

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ και προβληματισμοί για το κόστος αλλά και τον χρόνο υλοποίησης του έργου

ΠΩΣ ΒΛΕΠΕΙ ο διεθνής Τύπος τη συμφωνία **Ελλάδας-Ισραήλ-Κύπρου**

ΣΕΛ. 3, 6-7, 10

ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΗ / ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΠΟΛΑΡΗ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ
ΣΤΟΙΧΗΜΑ
ΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ

EASTMED

Πολιτική

Παρασκευή 3 Ιανουαρίου 2020 Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΤΟ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟ ΛΑΚΤΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΓΟ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

EastMed με ρόδα κι αγκάθια

► Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ

Με τη χαρακτηριστική φράση «ο δρόμος προς την υλοποίηση του οράματος δεν είναι στρωμένος από ροδοπέταλα», ο αρμόδιος υπουργός Κωστής Χατζηδάκης έδωσε το στίγμα των τεχνικών και οικονομικών δυσκολιών που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέχρι να ξεκινήσει η υλοποίηση του EastMed. Ο νέος αγωγός, που ήδη έχει εξασφαλισμένη τροφοδοσία από κοιτάσματα φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει τεράστια σημασία γιατί παρέχει εναλλακτικές πηγές ενέργειας στην Ευρώπη και επιπλέον έχει το πλεονέκτημα να διέρχεται από χώρες που ανήκουν στην Ε.Ε.

Με βάση πληροφορίες από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι τελικές αποφάσεις σε επιχειρηματικό επίπεδο αναμένεται να ληφθούν μέσα την επόμενη τριετία. Σε αυτό το διάστημα θα έχουν ολοκληρωθεί οι προμελέτες που έχουν εξασφαλισμένη χρηματοδότηση 34,5 εκατ. ευρώ από κοινοτικά προγράμματα και θα υπάρξει χρόνος για να οριστικοποιηθεί η στάση της Ιταλίας, η οποία στην αρχή μετείχε στην πρωτοβουλία, αλλά τους τελευταίους μήνες έχει αποστασιοποιηθεί.

Συνεργασία

Χθες πάντως ο Κωστής Χατζηδάκης σημείωσε ότι η συμμετοχή της ιταλικής πλευράς θα δώσει νέα δυναμική στο εγχείρημα, στηριζόμενος προφανώς στη συνεργασία που ήδη υπάρχει με την Ελλάδα στο πλαίσιο του αγωγού IGI Poseidon. Πρόκειται για ήδη αδειοδοτημένο έργο με μεγάλες προοπτικές, που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τους Κήπους του Εβρου ως το Οτράντο της Ιταλίας, καλύπτοντας παράλληλα τις ανάγκες 33 ελληνικών πόλεων. Το χερσαίο τμήμα του, που έχει μήκος 760,8 χλμ., θα φτάνει στο Φλωροβούνι Θεσπρωτίας, από όπου με υποθαλάσσιο αγωγό μήκους 216 χλμ. θα καταλήγει στην Ιταλία. Είναι το σημείο-κλειδί, καθώς το τελευταίο αυτό κομμάτι, με προϋπολογισμό 900 εκατ. δολάρια, μπορεί να ενταχθεί και στον EastMed και να μεταφέρει τα αποθέματα φυσικού αερίου από την Ανατολική Μεσόγειο στη Νότια και την Κεντρική Ευρώπη.

«Ο αγωγός είναι όνειρο για ορισμένους και εφιάλτης για κάποιους άλλους», τόνισε ο Κωστής Χατζηδάκης αναφερόμενος εμμέσως πλην σαφώς στην Τουρκία, μιλώντας χθες το μεσημέρι στην τελετή υπογραφής του προσύμφωνου συνεργασίας ανάμεσα στη ΔΕΠΑ και την Energean Oil and Gas, το οποίο προβλέπει ότι η πρώτη θα απορροφήσει το 20% της παροχής του νέου

Από την υπογραφή του προσυμφώνου ΔΕΠΑ - Energean

αγωγού. Είναι μια κίνηση η οποία, σύμφωνα με τον υπουργό, θέτει τις πιο ουσιαστικές βάσεις για την υλοποίηση του φιλόδοξου έργου, ενώ δημιουργεί έναν συνασπισμό δυνάμεων για την ειρήνη και την πρόοδο στην ευρύτερη περιοχή. «Από τις προκαταρκτικές μελέτες έχουμε καταλάβει ότι το έργο είναι βιώσιμο», τόνισε ο Κ. Ξιφάρης, διευθυντών σύμβουλος της ΔΕΠΑ, ο οποίος ενημέρωσε ότι μέσα σε αυτόν τον μήνα θα γίνουν ανακοινώσεις για τους αναδόχους των βασικών μελετών. Η τροφοδοσία του νέου αγωγού είναι εξασφαλισμένη από το υποθαλάσσιο ισραηλινό κοιτάσμα Δεβίθαν, ενώ υπάρχει πρόβλεψη για ενίσχυση της παροχής με φυσικό αέριο που θα εντοπιστεί από τις έρευνες που έχουν δρομολογηθεί σε οικόπεδα της Ελλάδας και της Κύπρου. Η ελληνικών συμφερόντων Energean δραστηριοποιείται στην περιοχή του Πρίνου, υλοποιεί επενδυτικό πρόγραμμα 1,7 δισ. δολαρίων στα νέα κοιτάσματα Καρίς και Τανίν στα θαλάσσια οικόπεδα του Ισραήλ, ενώ διαθέτει άλλες εννέα άδειες για έρευνες κυρίως στην Αδριατική. Στην παρέμβαση του κατά τη χθεσινή υπογραφή της συμφωνίας με τη ΔΕΠΑ, ο διευθυντών σύμβουλος

της Energean Μ. Ρήγας επισήμανε ότι ο νέος αγωγός θα αυξήσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και θα εντείνει τον ανταγωνισμό που θα έχει θετικές επιπτώσεις στις τιμές διάθεσης του φυσικού αερίου στους καταναλωτές.

Οι θετικές προοπτικές του EastMed ήταν ο κοινός παρονομαστής κατά τη συνάντηση εργασίας που είχαν χθες νωρίς το απόγευμα στο Ζάππειο οι υπουργοί Ενέργειας των τριών χωρών που στηρίζουν το εγχείρημα. Ο Κωστής Χατζηδάκης και οι ομόλογοί του στο Ισραήλ Γιουβάλ Στάνιτις και στην Κύπρο Γιώργος Λακκοτρύπης τάχθηκαν υπέρ της διεθνούς νομιμότητας και δήλωσαν ότι είναι αποφασισμένοι να καταγράψουν το έργο ανεξάρτητα από τις όποιες αντιδράσεις.

Το κόστος του EastMed, χωρίς το τμήμα από τα παράλια της Θεσπρωτίας ως τις ιταλικές ακτές, υπολογίζεται σε 5,2 δισ. δολάρια, αλλά εκτιμάται ότι μπορεί να μειωθεί με βάση τις συνεχείς τεχνικές εξελίξεις που καταγράφονται στον ενεργειακό τομέα. Η διάρκεια κατασκευής του υπολογίζεται ότι δεν θα ξεπεράσει τα τρία χρόνια από την υπογραφή των συμβάσεων και θα ακολουθήσει η δοκιμαστική λειτουργία του, που σημαίνει ότι δύσκολα θα τροφοδοτήσει την αγορά στα τέλη του 2025, όπως προβλέπουν κυβερνητικές πηγές.

5,2 δισ. δολάρια
το κόστος του East Med, χωρίς το τμήμα από τα παράλια της Θεσπρωτίας ως τις ιταλικές ακτές

3 χρόνια
η διάρκεια κατασκευής του από την υπογραφή των συμβάσεων και θα ακολουθήσει η δοκιμαστική λειτουργία του

2025
η χρονιά που θα είναι έτοιμος για να τροφοδοτήσει την αγορά

Αλλο ρεπορτάζ στις σελίδες 6-7, 10

ΜΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΓΡΑΦΤΗΚΕ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ **ΙΣΡΑΗΛ - ΕΛΛΑΔΑΣ**

Αγωγός... αναβάθμισης της **Ελλάδας**,

Οι Κυρ. Μητσοτάκης, Μπ. Νετανιάχου και Ν. Αναστασιάδης προχώρησαν σε κοινές δηλώσεις για τις οικονομικές, διπλωματικές και γεωστρατηγικές διαστάσεις της συμφωνίας, κάνοντας λόγο για νέο διάδρομο προμήθειας αερίου που θα συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

► Του **ΓΙΑΝΝΗ ΜΠΑΖΚΑΚΗ**

Υπογράφηκε χθες στο Ζάππειο Μέγαρο, υπό την παρουσία του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, του πρωθυπουργού του Ισραήλ Μπενιαμίν Νετανιάχου και του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη η διακυβερνητική συμφωνία για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου EastMed.

Τη συμφωνία υπέγραψαν ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κωστής Χατζηδάκης, μαζί με τους ομολόγους του από το Ισραήλ Γιουβάλ Στινίτς και από την Κύπρο Γιώργο Λακκοτρύπη, ενώ στη συνέχεια οι Κυρ. Μητσοτάκης, Μπ. Νετανιάχου και Ν. Αναστασιάδης προχώρησαν σε κοινές δηλώσεις, κατά τις οποίες επισήμαναν τις οικονομικές, διπλωματικές και γεωστρατηγικές διαστάσεις της υπογραφής αυτής, τονίζοντας ότι θα συμβάλει στην ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Στο κυβερνητικό επιτελείο αποδίδουν μεγάλη σημασία στη συμφωνία, καθώς σημειώνουν ότι ο αγωγός, ο οποίος θα συνδέσει τα κοιτάσματα φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου με την ευρωπαϊκή αγορά μέσω της Κύπρου και της **Ελλάδας**, αναβαθμίζει τον ρόλο της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της μεσογειακής λεκάνης και αποτελεί το επιστέγασμα της νέας γεωπολιτικής εταιρικής σχέσης μεταξύ **Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ**. Σημειώνουν ακόμα πως θέτει τέλος στην ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου και διασφαλίζει την παροχή αερίου σε περιοχές της χώρας μας που σήμερα δεν έχουν πρόσβαση στο εθνικό δίκτυο.

Στο μέγαρο Μαξίμου λένε επιπλέον ότι το έργο συνάδει με τις στρατηγικές ενεργειακές επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς ανοίγει έναν νέο διάδρομο προμήθειας αερίου και θα συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια των κρατών-μελών μέσω της διαφοροποίησης πηγών και οδών, ενώ θεωρούν ότι σε οικονομικό επίπεδο η Ελλάδα θα επωφεληθεί από την παραγωγή, μεταφορά και διανομή φυσικού αερίου, ότι οι καταναλωτές θα κερδίσουν από τη μείωση του κόστους της ενέργειας και

ότι θα υπάρξουν κέρδη και στο μέτωπο της περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς ο EastMed θα διευκολύνει τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων με μεταβατικό καύσιμο το φυσικό αέριο.

Σταθερότητα

Υπογραμμίζουν, επίσης, ότι η συνεργασία για τον EastMed, η αρχική δυναμικότητα του οποίου σχεδιάζεται να είναι 10 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα αερίου ανά έτος, με δυνατότητα διπλασιασμού της στο μέλλον, δεν στρέφεται εναντίον οποιασδήποτε τρίτης χώρας, αλλά μετατρέπει την ενέργεια σε καταλύτη της περιφερειακής συνεργασίας και της σταθερότητας, προς όφελος όλων. Σημειώνεται ωστόσο ότι η συμφωνία αυτή, η οποία ως γνωστόν αποφασίστηκε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ,

Διαμαρτυρία έξω από την πρεσβεία του Ισραήλ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ στην επίσκεψη του Ισραηλινού πρωθυπουργού Μπενιαμίν Νετανιάχου και τη συμφωνία για τον αγωγό East Med πραγματοποίησαν χθες περίπου 150 μέλη αντιπολεμικών οργανώσεων, κομμάτων της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και Παλαιστίνιοι που ζουν στη χώρα μας. Οι διαδηλωτές ξεκίνησαν από την Πανόρμου και προσέγγισαν την πρεσβεία του Ισραήλ.

Όπως υποστηρίζουν, η συγκεκριμένη συμφωνία καθιστά συνένοχη την Ελλάδα στα εγκλήματα του Ισραήλ, εξυμνώντας τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς των ΗΠΑ και βάζει φωτιά στην Ανατολική Μεσόγειο. Έξω από την πρεσβεία του Ισραήλ

στο Ψυχικό έκαψαν σημαία της Ε.Ε. όπως και του ΣΥΡΙΖΑ, φωνάζοντας συνθήματα υπέρ του παλαιστινιακού λαού.

«Η **ελληνική** κυβέρνηση πανηγυρίζει για την επίτευξη αυτής της συμφωνίας τονίζοντας τη σπουδαιότητα του αγωγού για την αναβάθμιση της **Ελλάδας** σε διαμετακομιστικό κόμβο. Αυτό που δεν αναφέρει, όμως, είναι ότι πρόκειται για μια επίσχυτη συμφωνία που αποσκοπεί αποκλειστικά στην ενίσχυση της θέσης των ΗΠΑ και του Ισραήλ στην ευρύτερη περιοχή και την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων από τα αμερικάνικα, ισραηλινά και ευρωπαϊκά ενεργειακά μονοπώλια», αναφέρει η Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό Λαό. **Μ.-Α.Κ.**

ΑΓΕ ΜΠΕ - ΑΓΕΤΑΝΑΡΟΣ ΜΠΕΛΑΤΣΕ

1. ΟΙ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΕΠΕΣΑΝ ΤΑ ΑΓΚΑΘΙΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/01/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/01/2020

Σελίδα: 7

- ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ EASTMED

με το βλέμμα στην Τουρκία

ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΗ/ΜΠΟΛΑΦΗ ΤΑΤΙΑΝΑ

αποτελεί την ίδια ώρα μια απάντηση στο μπρα ντε φερ με την Τουρκία για τα ενεργειακά θέματα και στην κλιμάκωση των παράνομων ενεργειών της στην Ανατολική Μεσόγειο με την υπογραφή του Τουρκο-Λυβικού μνημονίου.

Πριν υπογραφεί η συμφωνία για τον EastMed πραγματοποιήθηκε τριμερής συνάντηση **Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ**, ενώ στην τελετή ήταν παρών οι πρώην υπουργοί Ενέργειας Γιώργος Σταθάκης και Γιάννης Μανιάτης, καθώς επίσης ο πρεσβευτής της Ιταλίας στην **Ελλάδα** Efsio Luigi Marras, την ώρα που η Ιταλία εκφράζει τη στήριξή της στον EastMed, αλλά δεν έχει ακόμα ξεκαθαρίσει αν θα συμμετέχει στο εγχείρημα. Και η συμμετοχή της γειτονικής χώρας κρίνεται κρίσιμη αφού πρόκειται για τον απαραίτητο κρίκο για να συνδεθεί ο αγωγός με το δίκτυο της Κεντρικής Ευρώπης.

Στην «οικονομική, αναπτυξιακή, διπλωματική, αλλά και γεωστρατηγική διάσταση» της συμφωνίας του Ζαπτείου, αναφέρθηκε κατά τις κοινές δηλώσεις ο Κυρ. Μπιστοτάκης, επισημαίνοντας ότι «θα έχει προφανείς θετικές συνέπειες για τις χώρες που συμμετέχουν» και ότι θα συμβάλει «στην ειρήνη και στην γεωπολιτική σταθερότητα». Ανέφερε ακόμα ότι «θα αναβαθμίσει τη γεωστρατηγική υπεραξία και τον περιφερειακό

ρόλο **Ελλάδας** και **Κύπρου** στη Μεσόγειο», προσθέτοντας ότι «προσφέρει περισσότερη ευελιξία και ανεξαρτησία στις πηγές ενέργειας της Ευρώπης». Με το βλέμμα στραμμένο στη στάση της Τουρκίας, ο πρωθυπουργός είπε ακόμα ότι ο αγωγός «έρχεται να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός νέου ενεργειακού τοπίου που σέβεται το διεθνές δίκαιο και παγιώνει τη διεθνή νομιμότητα», προσθέτοντας ότι «γι' αυτό υποστηρίζεται σθεναρά και από τις ΗΠΑ», ενώ ανέφερε ότι θα επισημάνει τη γεωπολιτική σημασία του έργου κατά τη συνάντησή του στο Λευκό Οίκο με τον Ντ. Τραμπ την ερχόμενη Τρίτη.

Ο ρόλος της Ιταλίας

Παράλληλα, ο κ. Μπιστοτάκης δήλωσε βέβαιος ότι η συμφωνία θα «υπογραφεί και από την Ιταλία πολύ σύντομα», ενώ έστειλε μήνυμα στον Τ. Ερντογάν, λέγοντας ότι «ο αγωγός EastMed δεν αποτελεί απειλή για κανέναν», ότι «τα τριμερή σχήματα συνεργασίας δεν στρέφονται κατά κανέναν» και ότι «η περιφερειακή συνεργασία είναι πάντοτε ανοιχτή σε όλους. Υπό μια, όμως, βασική προϋπόθεση: Να σέβονται το διεθνές δίκαιο και τους κανόνες καλής γειτονίας». Δήλωσε που επανέλαβαν και ο πρόεδρος της **Κύπρου** και ο πρωθυπουργός του **Ισραήλ**.

«Ιστορικό γεγονός» χαρακτήρισε την υπογραφή της συμφωνίας ο Ν. Αναστασιάδης, σημειώνοντας ότι «εντάσσεται στην κοινή θέση πως η ανακάλυψη σημαντικών αποθεμάτων υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο μπορεί να ενισχύσει τις συμπράξεις, πολλαπλασιάζοντας τη στρατηγική τους αξία και συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στις προσπάθειες επίτευξης ειρήνης στην περιοχή». Από την πλευρά του, ο Μπ. Νετανιάχου, χαρακτήρισε επίσης την ημέρα «ιστορική», δηλώνοντας ότι με τη συμφωνία «το **Ισραήλ** γίνεται μια πολύ ισχυρή ενεργειακή χώρα», ενώ συμπλήρωσε πως η συνεργασία με την **Ελλάδα** και την **Κύπρο** «προσθέτει ακόμα περισσότερο στη σταθερότητα και στην ασφάλεια της περιοχής» και κάλεσε «οποιαδήποτε χώρα το επιθυμεί, κατ' αρχάς η Ιταλία, κατόπιν η Αίγυπτος, να συνδράμει».

Νωρίτερα, ο πρωθυπουργός είχε διμερείς συναντήσεις στο μέγαρο Μαξίμου τόσο με τον Ν. Αναστασιάδη όσο και με τον Μπ. Νετανιάχου, με τον οποίο, σύμφωνα με την ενημέρωση από το Μαξίμου, επιβεβαίωσαν τη στενή σχέση ανάμεσα στην **Ελλάδα** και στο **Ισραήλ** και συζήτησαν την εμβάθυνση της διμερούς συνεργασίας σε πολλά μέτωπα, όπως η αμυντική βιομηχανία, οι επενδυτικές ροές και ο τουρισμός.